

CRNOGORSKA AKADEMIJA
NAUKA I UMJETNOSTI

Leksikografski centar

LEKSIKONI

Knjiga 1, Tom I

ZA IZDAVAČA

Akademik Dragan K. Vukčević,
predsjednik CANU

MONTENEGRIN ACADEMY
OF SCIENCES AND ARTS

Lexicographic Center

LEXICONS

Book 1, Volume I

FOR THE PUBLISHER

Academician Dragan K. Vukčević,
President of CANU

CIP – Каталогизacija у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-86-7215-513-6

COBISS.CG-ID 20399620

Leksikon likovne umjetnosti Crne Gore

Knjiga 1, Tom I
A—M

**LEXICON
OF FINE ARTS
OF MONTENEGRO**

Book 1, Volume I
A—M

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
Akademik Niko Martinović

EDITOR IN CHIEF
Academician Niko Martinović

PODGORICA, MMXXI

EDITORIAL BOARD

Branko Baletić, associate member of CANU

Aleksandar Bogdanović, Minister of Culture
in the Government of Montenegro (2016–2020)

Professor Saša Brajović, Faculty of Philosophy
of the University of Belgrade

Academician Anka Burić

Aleksandar Čilikov, PhD, associate member of CANU

Assoc. Prof. Maja Đurić, PhD, Faculty of Arts
of the University Donja Gorica, Podgorica

Academician Dragan Karadžić

Tatjana Koprivica, PhD, research associate,
Historical Institute, University of Montenegro, Podgorica

Academician Tonko Maroević, member of HAZU and foreign member of CANU

Academician Niko Martinović

Slobodan Mitrović, architect

Academician Pavle Pejović

Svetlana Racanović, PhD, lecturer at the Faculty of Fine Arts
of the University of Montenegro, Cetinje

Professor Slobodan Raičević, retired

Luka Rakojević, MA, teaching assistant, Faculty of Arts
of the University Donja Gorica, Podgorica

Nikola Vujošević, painter

Ljiljana Zeković, art historian

REDACTION

Professor Saša Brajović, Faculty of Philosophy
of the University of Belgrade

Aleksandar Čilikov, PhD, associate member of CANU,
Deputy Editor-in-Chief

Assoc. Prof. Maja Đurić, PhD, Faculty of Arts
of the University Donja Gorica, Podgorica

Tatjana Koprivica, PhD, research associate,
Historical Institute, University of Montenegro, Podgorica

Academician Niko Martinović, Editor-in-Chief

Slobodan Mitrović, architect

Professor Slobodan Raičević, retired

Luka Rakojević, MA, teaching assistant, Faculty of Arts
of the University Donja Gorica, Podgorica, Redaction Secretary

Ljiljana Zeković, art historian

INDEPENDENT ADVISOR IN THE LEXICOGRAPHIC CENTRE OF CANU

Novak Vukadinović

ASSOCIATES

Professor Saša Brajović, Faculty of Philosophy
of the University of Belgrade

Aleksandar Čilikov, PhD, associate member of CANU

Assoc. Prof. Maja Đurić, PhD, Faculty of Arts
of the University Donja Gorica, Podgorica

UREĐIVAČKI SAVJET

Branko Baletić, vanredni član CANU

Aleksandar Bogdanović,
ministar kulture u Vladi Crne Gore (2016–2020)

Dr Saša Brajović, redovna profesorica,
Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu

Akademik Anka Burić

Dr Aleksandar Čilikov, vanredni član CANU

Dr Maja Đurić, vanredna profesorica,
Fakultet umjetnosti Univerziteta Donja Gorica, Podgorica

Akademik Dragan Karadžić

Dr Tatjana Koprivica, naučna saradnica,
Istorijski institut, Univerzitet Crne Gore, Podgorica

Akademik Tonko Maroević, redovni član HAZU i inostrani član CANU

Akademik Niko Martinović

Slobodan Mitrović, arhitekta

Akademik Pavle Pejović

Dr Svetlana Racanović, predavač na Fakultetu likovnih umjetnosti
Univerziteta Crne Gore, Cetinje

Dr Slobodan Raičević, redovni profesor univerziteta, u penziji

Mr Luka Rakojević, saradnik u nastavi, Fakultet umjetnosti
Univerziteta Donja Gorica, Podgorica

Nikola Vujošević, slikar

Ljiljana Zeković, istoričarka umjetnosti

REDAKCIJA

Dr Saša Brajović, redovna profesorica,
Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu

Dr Aleksandar Čilikov, vanredni član CANU,
zamjenik glavnog i odgovornog urednika

Dr Maja Đurić, vanredna profesorica,
Fakultet umjetnosti Univerziteta Donja Gorica, Podgorica

Dr Tatjana Koprivica, naučna saradnica,
Istorijski institut, Univerzitet Crne Gore, Podgorica

Akademik Niko Martinović, glavni i odgovorni urednik

Slobodan Mitrović, arhitekta

Dr Slobodan Raičević, redovni profesor univerziteta, u penziji

Mr Luka Rakojević, saradnik u nastavi, Fakultet umjetnosti
Univerziteta Donja Gorica, Podgorica, sekretar Redakcije

Ljiljana Zeković, istoričarka umjetnosti

SAMOSTALNI SAVJETNIK U LEKSIKOGRAFSKOM CENTRU CANU

Novak Vukadinović

SARADNICI

Dr Saša Brajović, redovna profesorica,
Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu

Dr Aleksandar Čilikov, vanredni član CANU

Dr Maja Đurić, vanredna profesorica, Fakultet umjetnosti
Univerziteta Donja Gorica, Podgorica

Assist. Prof. Boris Ilijanić, PhD, Faculty of Polytechnics
of the University Donja Gorica, Podgorica

Aleksandra Kapetanović, architect-conservator,
NGO "Expeditio", Kotor

Ande Kapičić, art historian

Ljiljana Karadžić, museum advisor,
National Museum of Montenegro, Cetinje

Tatjana Koprivica, PhD, research associate,
Historical Institute, University of Montenegro, Podgorica

Dragana Kujović, PhD, principal research fellow,
Historical Institute, University of Montenegro, Podgorica

Academician Tonko Maroević, member of HAZU and foreign member of CANU

Academician Niko Martinović

Anastazija Miranović, PhD, art historian,
National Museum of Montenegro, Cetinje

Slobodan Mitrović, architect

Radojica Pavićević, lieutenant colonel, retired

Svetlana Racanović, PhD, lecturer at the Faculty of Fine Arts
of the University of Montenegro, Cetinje

Professor Slobodan Raičević, retired

Luka Rakojević, MA, teaching assistant, Faculty of Arts
of the University Donja Gorica, Podgorica

Ljiljana Zeković, art historian

Valentina Živković, PhD, research fellow,
Institute for Balkan Studies of SANU, Belgrade

PROOFREADING AND TEXT CORRECTION

Jelena Bašanović-Čečović, PhD, associate with scientific title,
Institute for Language and Literature "Petar II Petrović Njegoš" CANU

PHOTO EDITOR

Professor Lazar Pejović, MA, Faculty of Fine Arts
of the University of Montenegro, Cetinje

AUTHOR OF THE LEXICON SOFTWARE SYSTEM

Professor Miloš Daković, Faculty of Electrical Engineering
of the University of Montenegro, Podgorica

GRAPHIC EDITOR

Professor Nikola Latković, MFA, Faculty of Visual Arts
of the University Mediterranean, Podgorica

LAYOUT AND PREPRESS

L Digital Ltd, Podgorica

PRESS

GOLBI d.o.o., Podgorica

CIRCULATION

500

Dr Boris Ilijanić, docent, Fakultet za politehniku
Univerziteta Donja Gorica, Podgorica

Aleksandra Kapetanović, arhitektkinja-konzervatorka,
NVO „Expeditio“, Kotor

Ande Kapičić, istoričarka umjetnosti

Ljiljana Karadžić, muzejska savjetnica,
Narodni muzej Crne Gore, Cetinje

Dr Tatjana Koprivica, naučna saradnica,
Istorijski institut, Univerzitet Crne Gore, Podgorica

Dr Dragana Kujović, naučna savjetnica,
Istorijski institut, Univerzitet Crne Gore, Podgorica

Akademik Tonko Maroević, redovni član HAZU i inostrani član CANU

Akademik Niko Martinović

Dr Anastazija Miranović, istoričarka umjetnosti,
Narodni muzej Crne Gore, Cetinje

Slobodan Mitrović, arhitekta

Radojica Pavićević, potpukovnik, u penziji

Dr Svetlana Racanović, predavač na Fakultetu likovnih umjetnosti
Univerziteta Crne Gore, Cetinje

Dr Slobodan Raičević, redovni profesor univerziteta, u penziji

Mr Luka Rakojević, saradnik u nastavi, Fakultet umjetnosti
Univerziteta Donja Gorica, Podgorica

Ljiljana Zeković, istoričarka umjetnosti

Dr Valentina Živković, naučna savjetnica,
Balkanološki institut SANU, Beograd

LEKTURA I KOREKTURA

Dr Jelena Bašanović-Čečović, saradnica sa naučnim zvanjem,
Institut za jezik i književnost „Petar II Petrović Njegoš“ CANU

UREDNIK FOTOGRAFIJE

Mr Lazar Pejović, redovni profesor, Fakultet likovnih umjetnosti
Univerziteta Crne Gore, Cetinje

AUTOR SOFTVERSKOG SISTEMA ZA RAD NA LEKSIKONU

Dr Miloš Daković, redovni profesor, Elektrotehnički fakultet
Univerziteta Crne Gore, Podgorica

GRAFIČKI UREDNIK

Mr Nikola Latković, redovni profesor, Fakultet vizuelnih umjetnosti
Univerziteta Mediteran, Podgorica

PRELOM I PRIPREMA ZA ŠTAMPU

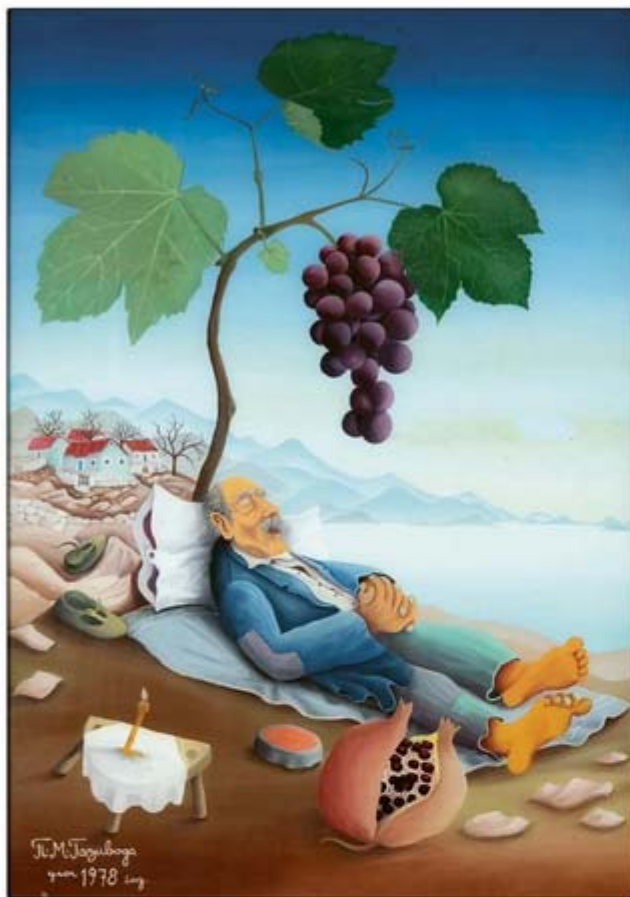
L Digital d.o.o., Podgorica

ŠTAMPA

GOLBI d.o.o., Podgorica

TIRAŽ

500

175–176; M. Lompar, „Predrag Gazivoda“, *Crnogorski slikari*, Podgorica, 2010. U. ZEKOVIĆ

Georgije Grk, slikar (XIV v.). Pominje se kao pokojni u sudsko-notarskoj ispravi iz 1398, kada je njegova udovica Nuce Gizda (*uxor quondam Georgii grecis pictoris de Catharo*) poklonila svoj vinarograd Juniju Mekši. O njegovom životu nešto više podataka pružaju dubrovački izvori. Godine 1377. u službu kod slikara Georgija Grka stupio je →Teodor Savin (*Theodorus filius quondam Savi de Catharo*), za kojeg se pretpostavlja da je oslikao Manastir Rudenicu u Pomoravlju. *Georgius pictor olim de Catharo* je pred dubrovačkim sudijama 1385. izjavio da je primio dvjesta perpera na ime miraza od svoje žene Nuce Gizde. Porođici Gizda pripadao je i gvardijan katorskog franjevačkog samostana, fra Petar Gizda, rodom iz Kotora, kojeg je dubrovački Senat poslao u Kotor sa zadatkom da nagovori katorske plemiće i pučane da se vrate pod ugarsku vlast nakon što su Mlečani zauzeli grad.

LITERATURA: J. Тадић, *Грађа о сликарској школи у Дубровнику XIII–XVI в.*, vol. I, Београд, 1952; В. Ковијанић, И. Стјепчевић, *Културни живот старог Котора (XIV–XVIII вијек)*, књ. I, Цетинје, 1957; В. Ј. Ђурић, *Дубровачка сликарска школа*, Београд, 1963; С. Радојчић, *Старо српско сликарство*, Београд, 1966; *Историја Црне Горе*, 2/1 (П. Мијовић), Титоград, 1970. v. ŽIVKOVIĆ

vim likovnim rukopisom: formom jasnih obrisâ, osjećajem za materijalizaciju i koloritom iz kojeg prosijava svjetlost koja se ravnomjerno širi slikom. Njegove slike se nalaze u brojnim galerijama i u privatnim zbirkama kod nas i u svijetu. Samostalne izložbe: Cetinje (1980), Herceg Novi (1983), Dubrovnik (1983, 1989), Sveti Stefan (1984, 1986), Ostende, Belgija (1985, 1988), Beograd (1987), Kotor (1990), Podgorica (1994, 1997). Učestvovao je na brojnim kolektivnim izložbama crnogorskih likovnih umjetnika i na izložbama izvornih umjetnika u zemlji i inostranstvu. Dobitnik je I nagrade na izložbi „Crnogorska izvorna umjetnost“, Titograd (1978, 1982).

LITERATURA: O. B. Merin, „Gazivoda Predrag“, *Enciklopedija naivne umetnosti sveta*, Beograd, 1971; O. B. Merin, *Enciklopedija naivne umetnosti*, Belgrade, 1984; M. M. Marović, „Predrag Gazivoda“, *Prostor/vrijeme/trajanje – crnogorska likovna kritika*, Podgorica, 2000,

GILJFERDING, Aleksandar Fjodorovič (Александр Фёдорович Гильфердинг), rus. slavista, ru-topisac i folklorista (Varšava, 1831 – Kargopolj, Rusija, 1872). Proučavao je slovenske jezike, istoriju i folklor, sakupljao i zapisivao ruske narodne pjesme (1871). Kao konzul u Bosni (1856), interesovao se za istoriju i narodne običaje, zapisivao narodne pjesme, sakupljao rukopise i starine. Poznatija djela: *Bosna, Hercegovina i Stara Srbija* (orig. 1859, prev. 1979); *Pisma o istoriji Srba i Bugara* (1859).

LITERATURA: *Enciklopedija srpskog naroda*, Beograd, 2008, 1217. S. RAIČEVIĆ

←
Predrag Gazivoda, *Potonji san*, 1978, NMG, Cetinje

Leksikon likovne umjetnosti Crne Gore

Georgije Grk, slikar (XIV v.). Pominje se kao pokojni u sudsko-notarskoj ispravi iz 1398, kada je njegova udovica Nuce Gizda (*uxor quondam Georgii grecis pictoris de Catharo*) poklonila svoj vinograd Juniju Mekši. O njegovom životu nešto više podataka pružaju dubrovački izvori. Godine 1377. u službu kod slikara Georgija Grka stupio je → **Teodor Savin** (*Theodorus filius quondam Savi de Catharo*), za kojeg se pretpostavlja da je oslikao Manastir Rudenicu u Pomoravlju. *Georgius pictor olim de Catharo* je pred dubrovačkim sudijama 1385. izjavio da je primio dvjesta perpera na ime miraza od svoje žene Nuce Gizde. Porodici Gizda pripadao je i gvardijan kotorskog franjevačkog samostana, fra Petar Gizda, rodom iz Kotora, kojeg je dubrovački Senat poslao u Kotor sa zadatkom da nagovori kotorske plemiće i pučane da se vrate pod ugarsku vlast nakon što su Mlečani zauzeli grad.

Literatura: J. Тадић, *Грађа о сликарској школи у Дубровнику XIII–XVI в.*, vol. I, Београд, 1952; Р. Ковијанић, И. Стјепчевић, *Културни живот старог Котора (XIV–XVIII вијек)*, књ. I, Цетиње, 1957; В. Ј. Ђурић, *Дубровачка сликарска школа*, Београд, 1963; С. Радојчић, *Старо српско сликарство*, Београд, 1966; *Историја Црне Горе*, 2/1 (П. Мијовић), Титоград, 1970.

V. Živković